

Livsmedelskontroll

- avgifter och tillämpning

Delrapport 5 om regeltillämpning på kommunal nivå

- Undersökning av Sveriges kommuner

Juni 2013

Författare: Andrea Femrell

Näringslivets Regelnämnd, NNR, Stockholm, 2013
Författare: Andrea Femrell
Produktion & layout: Scantech Strategy Advisors

Sammanfattning

NNRs rapport "Livsmedelskontroll – avgifter och tillämpning" är den sista av fem uppföljande rapporter om regeltillämpning på kommunal nivå. Den handlar om kommunernas risk- och erfarenhetsklassning av livsmedelsverksamheter, vilka avgifter kommuner tar ut för livsmedelskontrollen, hur ofta livsmedelskontroll sker samt om kommunernas samverkan med andra aktörer beträffande livsmedelskontrollen. Övriga rapporter i serien behandlar motsvarande frågor, inklusive kommunernas handläggningstider, för områdena serveringstillstånd, bygglov och miljöfarlig verksamhet samt huruvida kommunerna har en företagslots/en väg in-funktion och hur den fungerar.

NNRs undersökning visar att det kan skilja sig kraftigt åt mellan olika kommuner hur de riskklassar en livsmedelsverksamhet. Eftersom kommunernas klassning styr hur många kontrolltimmar en livsmedelsverksamhet ska ha, vilket i sin tur styr verksamhetens avgift, så kan även avgifterna skilja sig kraftigt åt. En på förhand definierad exempelbutik betalar nästan 21 000 kr mer i kontrollavgift i den dyraste kommunen som deltog i NNRs undersökning, jämfört med den billigaste. Beroende på vilken erfarenhet kommunerna bedömer att butiken har, kan avgifterna variera ytterligare. Även kommunernas timtaxor för varje kontrolltimma varierar stort, från 500 kr i den billigaste kommunen till 1 252 kr i den dyraste kommunen.

En stor majoritet av kommunerna uppger att de årligen utför kontroll av den exempelbutik som användes i undersökningen. Det framgår dock inte om kommunerna använder hela den kontrolltid som exempelbutiken (och övriga livsmedelsanläggningar) betalar för till att utöva kontroll. 95 procent av de svarande kommunerna uppger att de inte återbetalar kontrollavgiften för livsmedelskontrollen, även om någon kontroll inte utförts eller om den utförts i mindre utsträckning än planerat. Som orsak anges bl.a. att kontrollen och därmed avgiften går jämnt ut med kommunens kostnader sett över en längre tidsperiod.

De allra flesta kommunerna, ca 80-90 procent, uppger att de har regelbundna avstämningsmöten med sina egna livsmedelsinspektörer, andra kommuner, Livsmedelsverket och Länsstyrelsen angående livsmedelskontrollen. Avstämningsmötena sker företrädesvis på årsvisa länsträffar som länsstyrelserna anordnar och där Livsmedelsverket deltar, liksom vid de livsmedelsrevisioner som Livsmedelsverket genomför. Flera kommuner påpekar dock att livsmedelskontrollen som sådan inte stäms av med respektive kommun vid de länsvisa träffarna och att mötena inte är fokuserade på samsyn.

Med anledning av undersökningens resultat rekommenderar NNR kommunerna följande:

- 1. Alla kommuner ska tydligt redovisa och motivera vilka faktorer som legat till grund för klassningen av kommunens olika livsmedelsanläggningar samt storleken på kommunens timtaxa.**
De kostnader kommunen tagit med när avgifterna beräknats bör tydligt framgå av hemsidor och informationsmaterial.
- 2. Kommunernas avgifter bör ha en tydligare koppling till kommunens motprestation gentemot det enskilda företaget.**
Det ska vara tydligt när och för vad företagen betalar en avgift. Beträffande livsmedelskontrollen bör denna huvudsakligen tas ut efter att kontroll genomförts på plats. Det bör också finnas en tydligare koppling till den arbetsinsats kommunen har för det enskilda företaget när avgifterna beräknas/fastställs. Avgiften bör minskas, alternativt utgå, i de fall kontrollen på plats inte genomförs eller är mindre omfattande än planerat. Livsmedelskontrollen bör så långt som möjligt samordnas med annan kommunal tillsyn som omfattar företaget (livsmedelsanläggningen) ifråga.
- 3. Kommunerna bör löpande utvärdera vilka effekter deras tillämpning av regelverket får för företagen.**

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Inledning.....	6
1.1 NNRs projekt om regeltillämpning på kommunal nivå.....	6
1.2 Bakgrund.....	7
1.3 Disposition.....	9
1.4 Metod.....	9
2 Resultat och analys.....	11
2.1 Svarsfrekvens och bortfall.....	11
2.2 Klassning av livsmedel.....	12
2.3 Kostnader (avgifter) för livsmedelskontrollen.....	14
2.4 Kommunernas timtaxor för livsmedelskontroll.....	15
2.5 Frekvensen kontrollbesök.....	16
2.6 Återbetalning av kontrollavgift vid utebliven kontroll.....	18
2.7 Samverkan med andra aktörer beträffande livsmedelskontroll.....	20
3 Slutsatser och NNRs rekommendationer.....	22
 Bilagor- Sammanställning av undersökningens frågor samt kommunernas svar.....	24
Bilaga 1- NNRs frågor till kommunerna.....	25
Bilaga 2- Kommunernas svar.....	26
Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen.....	42
Näringslivets Regelnämnds, NNR, medlemmar.....	43
Medverkande.....	44
Näringslivets Regelnämnd, NNR.....	46

1 Inledning

Frågan om förändring och förbättring av företagsregler är ofta uppe på den politiska agendan i samband med diskussioner om företagsklimatet. Enskilda företagare och näringslivsorganisationer lyfter frekvent fram att olika aspekter som följer av regelverk bedöms vara kostnadsdrivande eller påverka tillväxtförutsättningarna i negativ riktning. Utformningen av olika regelverk har erhållit allt större fokus över tid såväl i Sverige som internationellt. Orsakerna till detta ökade fokus kan sannolikt vara flera, men en viktig förklaring är den ökade globalisering som medfört att regelverken i olika länder är utsatta för konkurrens från omvärlden. Företagens konkurrenskraft bestäms utifrån vissa basfundament såsom regelkostnader samt marknadens utbud och efterfrågan. En annan förklaring kan vara de stora skillnaderna i tillämpningen av regelverken på lokal nivå, exempelvis av länsstyrelser och kommuner.

Regeringen har vidtagit åtgärder för att få med den lokala dimensionen i sitt arbete¹. Det har gjorts genom uppdrag till Tillväxtverket beträffande det kommunala arbetet och till länsstyrelsen i Kronobergs län vad avser länsstyrelsernas arbete. Båda uppdragen ska slutredovisas 2015. Kommunernas (och landstingens) egen organisation, Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, bedriver ett eget arbete som tar sikte på att förbättra det kommunala företagsklimatet och förenkla för företagen. Exempel på detta är anordnandet av utbildningar för kommunerna² samt genomförandet av regelbundna undersökningar av den kommunala organisationens tillgänglighet och service till företagen³.

Det arbete som pågår beträffande den lokala och regionala nivån är viktigt och bör fortsätta. Dock anser NNR att konkreta åtgärder måste vidtas som förhindrar väsentligt skilda handläggningstider, divergerande rättstillämpning av samma regelverk och tillsynsavgifter som inte har en klar koppling till en motprestation.

1.1 NNRs projekt om regeltillämpning på kommunal nivå

NNR beslöt i april 2010 att inleda ett projekt om regelförenkling på lokal nivå. Projektet fokuserade på handläggningstider, servicegarantier och avgifter vad beträffar tillstånd och tillsyn för områdena serveringstillstånd, miljöfarlig verksamhet och bygglov. Vidare omfattade projektet förekomsten av s.k. företagslotsar eller en väg in till kommunen. Huvudsyftet med projektet var att kommunerna skulle se över sin tillämpning av regler, praxis och service som styr tillsyn och avgiftsuttag av företagen. Detta med inriktning på att regeltillämpningen ska bli mer enhetlig, förutsägbar och effektiv samt mindre kostsam för företagen. 2012 beslutade NNR om en fortsättning på projektet och en ny undersökning genomfördes i oktober samma år. Den är delvis en uppföljning av 2010 års undersökning, men även en utvidgning och förändring av densamma. Nytt är att området livsmedelskontroll lagts till, företagslotsens funktioner undersökts och att undersökningens frågor för området bygglov ändrats till följd av ny lagstiftning på området⁴.

1 Regeringsbeslut den 22 juni 2011, dnr N2011/4051/MK och dnr N2011/4050/MK

2 SKLs utbildning "Förenkla helt enkelt"

3 Insikt- en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning

4 Ny plan- och bygglag (SFS 2010:900) trädde ikraft 2 maj 2011

Inom ramen för projektet presenteras fem delrapporter, en för varje område som projektet omfattar. Rapporterna bygger på undersökningen som genomfördes i oktober 2012 och som vände sig till kommunala tjänstemän med ansvar för tillstånd och tillsyn av serveringstillstånd, bygglov, miljöfarlig verksamhet och livsmedelskontroll. Vidare vände sig undersökningen också till de kommunala näringslivscheferna eller motsvarande vad beträffar frågan om företagslotsar/en väg in och deras funktion. Kontaktuppgifter till kommunernas tjänstemän hämtades från respektive kommuns hemsida samt direkt från kommunerna. Detta är den sista rapporten av fem uppföljande rapporter om regeltillämpning på kommunal nivå och handlar om kommunernas avgifter, kontroll och samverkan på livsmedelsområdet.

1.2 Bakgrund

Livsmedelskontrollens mål är att konsumenterna får säkra livsmedel, att de inte blir vilseledda och att informationen om livsmedel är tillräcklig och enkel att förstå.⁵ Livsmedelslagstiftningen är gemensam för EU och i Sverige är Livsmedelsverket den centrala myndigheten för landets livsmedelskontroll. Livsmedelsverket kontrollerar själv ett antal större livsmedelsanläggningar såsom slakterier, stora mejerier och äggpackerier. Livsmedelsverket ska granska den kontroll som utförs av kommunerna samt kontrollera att länsstyrelsernas kontroll följer lagstiftningen.

Länsstyrelserna ansvarar för livsmedelskontroll av s.k. primärproducenter. Exempel på primärproducenter är enskilda jordbruk, fiskare och bärplockare. Länsstyrelserna ska kontrollera att kommunernas kontroll följer lagstiftningen.

Kommunerna ansvarar för att bedriva livsmedelskontroll hos butiker, skolkök och restauranger. Till hjälp för kommunerna i deras tillämpning av regelverket har Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, författat ett antal vägledningsdokument, s.k. cirkulär. Dessa cirkulär är dock inte bindande för kommunerna att följa.

Kostnaderna för kommunala verksamheter och prestationer skall normalt täckas av den uttagna kommunalskatten. Kommunallagen fastslår dock att kommunerna får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller⁶. För tjänster eller nyttigheter som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla får de endast ta ut avgifter om det är särskilt föreskrivet, vilket är fallet för bl.a. livsmedelskontroll. Enligt gällande livsmedelslagstiftning måste kommunerna finansiera sin kontroll via avgifter.

Skillnaden mellan skatt och avgift kan generellt sägas vara att skatt går till kommunen utan direkt koppling till särskild motprestation, medan en avgift är förknippad med en direkt motprestation, exempelvis förskoleavgiften där kommunen tillhandahåller förskoleplatser eller en avgift för utförd kontroll av t.ex. en livsmedelsanläggning.

5 Livsmedelsverkets webbplats www.slv.se om livsmedelskontroll

6 Kommunallagen (1991:900) 8 Kap. 3b §

För avgiftsuttag i kommunal verksamhet gäller som huvudregel självkostnadsprincipen⁷ och likställighetsprincipen⁸. Självkostnadsprincipen innebär att en kommun inte får ta ut avgifter till sådana belopp att de tillför kommunen en vinst. Principen avser kommunens totala avgiftsuttag för en verksamhet. Likställighetsprincipen innebär att alla kommunens medlemmar ska behandlas lika. För avgiftssättningen får det till följd att lika avgift ska utgå för lika prestation.

Kommunernas avgiftsuttag för livsmedelskontrollen påverkas av två faktorer, dels kommunens timtaxa, vars storlek kommunen fastställer varje år, och dels kontrolltiden (antalet timmar) som kommunen bestämt att en viss typ av livsmedelsanläggning ska ha. Kontrolltiden multipliceras med kommunens timtaxa för att få fram den avgift som företaget (livsmedelsanläggningen) ska betala.

Kontrolltiden för olika livsmedelsanläggningar bestäms utifrån ett klassningssystem framtaget av Livsmedelsverket. Kommunen värderar och klassar verksamheten utifrån olika riskfaktorer (såsom typ av verksamhet, produktionsstorlek och känsliga konsumentgrupper), informationsrelaterad kontroll (såsom märkning och presentation) samt vilken erfarenhet kommunen har haft av verksamheten (kontrollen) tidigare. Riskfaktorerna placeras in i en viss riskklass (klass 1-8) vilka motsvarar ett förutbestämt antal kontrolltimmar. Informationsrelaterad kontroll fungerar som ett timtillägg (kontrolltidstillägg) till riskklassen och kan variera mellan 0-8 timmar. Erfarenheten från tidigare kontroll delas in i tre klasser (A-C), vilka motsvaras av faktorerna 0,5, 1 och 1,5. Beroende på vilken erfarenhet anläggningen bedöms ha, multipliceras erfarenhetsklassens faktor med antalet kontrolltimmar från riskklassen och kontrolltidstillägget.

Exempelvis kan en butik hamna i riskklass 6, vilket motsvarar fyra kontrolltimmar och få ett kontrolltidstillägg om två timmar. Bedöms erfarenheten av kontrollen över tid vara god kan den hamna i erfarenhetsklass A, vilket innebär att butiken får en kontrolltid som motsvarar totalt tre timmar ($4+2 \cdot 0,5$). De tre kontrolltimmarna multipliceras därefter med kommunens timtaxa för att på så sätt beräkna kontrollavgiften.

Förutsättningarna för svenska företag påverkas i hög grad av hur kommunerna tillämpar regelverket inom området. Kommunens service och rådgivning samt nivån på skatter och avgifter har stor betydelse för företagens ekonomi och konkurrensförutsättningar. Likabehandling och lika förutsättningar för samtliga företag i hela landet har att vägas mot kommunernas egna förutsättningar och självbestämmande.

Detta bekräftas även av de svar som företagen lämnar i NNR:s *Regelbarometer 2012*⁹. I Regelbarometern 2012 undersöktes 1000 företag om hur de ser på olika regelverk och om de upplevt någon förändring över tid. De företag som berördes av kommunal tillsyn, ca 30 procent av de som svarade på enkäten, fick frågan om vilka åtgärder som var viktigast att deras kommun prioriterar. Svaren fördelade sig enligt diagrammet nedan:

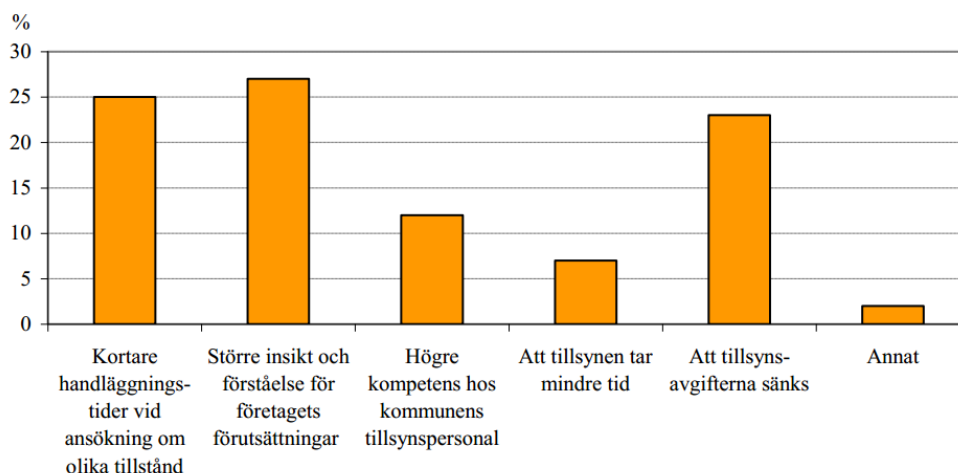
7 Kommunallagen (1991:100) 8 Kap 3c §

8 Kommunallagen (1991:100) 2 Kap 2 §

9 Regelbarometerns 2012 resultat presenteras i sin helhet i NNRs Regelrapport 2012, publicerad februari 2013

**Om du tänker på just ditt företag, vilken av följande åtgärder
är det viktigast att din kommun prioriterar?
År 2012**

Störst andel (27 procent) svarade ”insikt och förståelse för företagets förutsättningar” tätt följt av ”kortare handläggningstider vid ansökan om olika tillstånd” och som tredje val ”att tillsynsavgifterna sänks”.

Mot bakgrund av detta fann NNR och dess medlemsorganisationer därför det intressant och viktigt att undersöka hur förhållandena och variationerna ser ut mellan kommunerna beträffande livsmedelskontrollen. Resultatet redogörs för i denna rapport.

1.3 Disposition

I metodavsnittet 1.4 redogörs för hur undersökningen utformats och genomförts. Detta följs av en resultat- och analysdel i kapitel två. I kapitel tre redogörs för NNRs slutsatser följt av rekommendationer till kommunerna med anledning av resultatet. I bilagorna återfinns undersökningens frågor till kommunerna samt en detaljerad redovisning av hur varje kommun svarat.

1.4 Metod

NNRs undersökning är en totalundersökning och genomfördes i oktober 2012. Den utformades som en webbenkät och sändes via e-post till samtliga kommuners livsmedelschefer/inspektörer eller motsvarande (290 st), ansvariga för kommunens livsmedelskontroll. Webbenkäten föregicks av en förberedande ”kontaktenkät” till kommunerna där de ombads bekräfta eller ange rätt kontaktperson.

Frågorna till webbenkäten togs fram av NNR i dialog med företagare och experter och granskades ur ett metod- och surveyperspektiv av Statistiska Centralbyrån (SCB). Frågorna testades även på ett antal kommuner innan de färdigställdes. Undersökningen innehöll, förutom allmänna frågor om kontaktuppgifter, åtta frågor. Frågorna återfinns i bilaga 1. Det gavs även möjlighet att lämna skriftliga kommentarer till några av frågorna.

För att kunna jämföra kommunerna med varandra valde NNR att ta fram en exempelbutik utifrån vilken frågorna om kommunernas livsmedelskontroll ställdes. Butiks-exemplet redovisas nedan.

Butiken har 45 anställda (ca 30 årsarbetskrafter), vilket motsvarar en till två årsarbetskrafter som hanterar öppna livsmedel. Butiken paketerar fisk och skaldjur liksom grillar, nedkyler, packar och varmhåller kyckling. Butiken saknar manuell betjäning men har försäljning av färdigmat och sallad i lösvikt där kunden tar själv. Vidare hanterar den frysvaror samt jäser och bakar halvfärdiga produkter samt frysta degämnen. Butiken finns dessutom i verkligheten.

Svaren sammanställdes elektroniskt av företaget Enalyzer som även konstruerat och designat själva webbenkäten. För resultatsammanställning och analys stod NNR i samråd med företagare och experter. I enstaka fall har även uppföljning av svaren skett med den svarande kommunen.

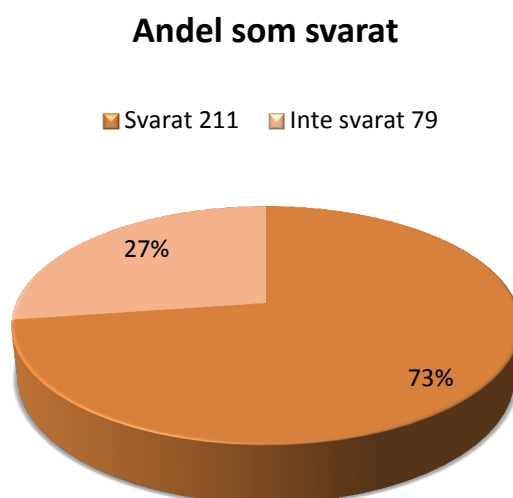

2 Resultat och analys

Nedan redogörs för resultatet av de frågor NNR ställt till kommunerna om deras risk- och erfarenhetsklassning av livsmedelsverksamheter, vilka avgifter de tar ut för livsmedelskontrollen, hur ofta tillsyn sker och i vilken utsträckning kommunerna samverkar med andra aktörer beträffande livsmedelskontrollen. Frågorna avsåg ett specifikt butiksexempel (se avsnitt 1.4). Mottagare av frågorna var livsmedelsinspektörer eller chefer inom berörd förvaltning på kommunerna.

2.1 Svarsfrekvens och bortfall

Andelen kommuner som svarat respektive inte svarat på NNRs undersökning fördelar sig enligt diagrammet nedan:

73 procent av kommunerna, 211 st, valde att besvara NNRs undersökning medan 27 procent (79 st) valde att avstå.

49 kommuner som svarat på undersökningen samarbetar med en eller ett par andra kommuner vad avser handläggning och kontroll av livsmedel. Det innebär att vissa av svaren blir likalydande för de kommuner som samarbetar.

De 79 kommuner som valde att avstå är företrädesvis befolkningsmässigt små kommuner i glesbygd (glesbygdskommuner och kommuner i glesbefolkad region). Bortfallet är även högre än snittet i kommungruppen förortskommuner till större städer. Dessa kommungrupper utgör dock var för sig en relativt liten andel av hela kommunkollektivet. Högst andel bortfall geografiskt sett har Södermanlands-, Kronobergs-, och Gävleborgs län. En del kommuner som besvarat undersökningen har inte besvarat alla frågor, vilket innebär att bortfallet för enskilda frågor kan vara större än bortfallet för undersökningen i sin helhet.

NNR bedömer inte att bortfallet påverkar undersökningens resultat i någon nämnvärd riktning.

2.2 Klassning av livsmedel

NNR frågade ”I vilken riskklass och erfarenhetsklass samt vilket informationstillägg skulle vårt butiksexempel placeras inom?”

Riskklass	1	2	3	4	5	6	7	8	Annat	Summa
Antal svarande kommuner	2	4	14	8	11	139	3	0	22	203
Andel svarande kommuner	1	2	7	4	5	68	1	0	11	

Informationstillägg (kontrolltidstillägg)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Annat	Summa
Antal svarande kommuner	1	33	132	4	1	0	11	0	1	11	194
Andel svarande kommuner	0	17	68	2	2	0	6	0	0	6	

Erfarenhetsklass	A	B	C	Annat	Summa
Antal svarande kommuner	2	197	0	1	200
Andel svarande kommuner	1	99	0	0	

Åtta kommuner som deltagit i NNRs undersökning avstod från att besvara frågan om klassning av livsmedel, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 30 procent (87 kommuner).

203 kommuner valde att i någon del besvara frågan om klassning av NNRs butiks-exempel.

Svaren visar att en majoritet av de svarande kommunerna, 68 procent, placerar NNRs butiksexempel i riskklass 6, medan knappt 20 procent placerar butiken i någon av riskklasserna 1-5. Detta innebär i praktiken att majoriteten av kommunerna, utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer om riskklassificering, gjort bedömningen att NNRs butiksexempel ska ha en kontrolltid motsvarande fyra timmar avseende de riskfaktorer som butiken i sin verksamhet ställs inför (riskklass 6 motsvarar fyra timmars kontrolltid). För de kommuner som placerat livsmedelsbutiken i riskklasserna 1-5 innebär det för butikens del att kontrolltiden hos dem vad avser risk kommer att variera mellan sex till 26 timmar. Det är dock endast sex kommuner som valt att placera butiken i de allra högsta riskklasserna 1 och 2, vilka motsvarar 20-26 kontrolltimmar avseende risk. De kommuner som uppgivit annat, 11 procent, har i majoriteten av fallen angivit att verksamheten hos butiken är att betrakta som högrisk, vilket motsvarar en av tre para-

metrar i själva riskklassningen. De har dock inte tagit ställning till/synes haft svårt att bedöma butiksexemplets uppgifter om produktionens storlek samt hur verksamheten förhåller sig till känsliga konsumentgrupper, vilka är de två andra parametrarna för att bestämma riskklassningen. Det har i sin tur lett till att de inte kunnat eller velat riskklassa verksamheten som sådan.

68 procent av kommunerna har angivit att informationstillägget (kontrolltidstillägget) för NNRs exempelbutik blir två timmar medan 17 procent angivit en timma. Skillnaden dessa grupper emellan skulle kunna förklaras av att det inte framgick av butiksexemplet huruvida butiken hade egen märkning eller inte, vilket gjort att kommunerna, enligt Livsmedelsverkets riktlinjer, kunnat välja ett lägre informationstillägg i fall de utgått ifrån att butiken inte utför märkningen själv. Sex procent av kommunerna uppgav ett informationstillägg om sex timmar medan tre kommuner uppgav att de inte använder sig av informationstillägg. De kommuner som angivit ett högt informationstillägg, mellan fyra till åtta timmar, är i regel de kommuner som placerat NNRs butiksexempel i de högsta riskklasserna (1-4).

En överväldigande majoritet av kommunerna svarade att de placerar NNRs exempelbutik i erfarenhetsklass B, som innebär att det sammanlagda antalet kontrolltimmar från erfarenhetsklassen och informationstillägget ska multipliceras med faktor 1 (innan man multiplicerar kontrolltimmarna med kommunens timtaxa). Enligt Livsmedelsverkets riktlinjer ska nya livsmedelsanläggningar placeras i denna klass, vilket är att betrakta som normalläge. Butiksexemplet innehöll inga uppgifter om erfarenheter från tidigare kontroller och antogs sannolikt av kommunerna därmed vara en ny verksamhet.

När kommunernas klassning, informationstillägg och erfarenhetstillägg för NNRs butiksexempel görs om till antalet kontrolltimmar/kontrolltid, vilka kommunerna ska genomföra gentemot butiken och ta betalt för, så varierar dessa mellan tre timmar i Nykvarns kommun till 28 timmar i kommunen med flest antal kontrolltimmar. Detta innebär en skillnad på hela 25 timmar, d.v.s. drygt ett helt dygn. Majoriteten av de svarande kommunerna, 65 procent, har dock en kontrolltid på fem till sex timmar medan ytterligare sex procentenheter, ligger på åtta till tio timmar. 13 procent av kommunerna har en hög sammanlagd kontrolltid på mellan 12-28 timmar.

NNR finner det anmärkningsvärt att skillnaden i kontrolltid mellan två kommuner kan variera med 25 timmar för samma typ av butik. Det innebär också att den årliga kontrollavgiften kraftigt kommer att påverkas beroende på vilken kommun butiken tillhör. Det bör i dessa fall studeras mer i detalj vad som avgör varför klassningen i vissa fall blir så mycket högre. En möjlig orsak skulle kunna vara hur vissa kommuner (inspektörer) betraktar eller tolkar vad själva kontrollen ska innebära, exempelvis en kontroll av varje detalj eller moment, eller mer utav en systemkontroll. Det går inte heller i undersökningens resultat att finna ett samband mellan vilken typ av kommun eller vilken befolkningsstorlek kommunen har och den klassning som kommunen gör.

Å andra sidan visar resultatet att majoriteten av kommunerna gör en likartad bedömning av NNRs butiksexempel utifrån det klassningssystem som finns och sålunda ger butiken en likartad kontrolltid. Vad som därmed i högre grad får betydelse för

butikernas verksamhet och avgift blir storleken på kommunernas timtaxa samt om kommunerna faktiskt genomför den kontroll de tar betalt för.

2.3 Kostnader (avgifter) för livsmedelskontrollen

NNR frågade ”Hur stor årlig kontrollavgift, inklusive fasta och rörliga avgifter, betalar vårt butiksexempel?”

Fem kommuner avstod från att besvara frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 29 procent (84 kommuner).

206 kommuner valde att besvara frågan om kontrollavgift för NNRs butiksexempel.

Svaren visar på kraftiga skillnader mellan kommunernas kontrollavgifter. Den kommun som var billigast, Nykvarn, tog ut 2 400 kr i årlig kontrollavgift medan den dyraste kommunen som medverkade i undersökningen tog ut en årlig kontrollavgift på 23 328 kr, en skillnad däremellan på knappt 21 000 kr. Nedan listas de kommuner som uppgivit att de tar ut lägst kontrollavgift för vår exempelbutik:

Kommuner med lägst kontrollavgift

Kommunnamn	Avgift i kr
Nykvarn	2400
Partille	2460
Avesta	2908
Fagersta	2908
Norberg	2908
Ödeshög	3000
Storfors	3000
Lund	3200
Växjö	3200

Undersökningen visar ett tydligt samband mellan kontrollavgifternas storlek och klassningen av butiken. Avgifterna bli av naturliga skäl höga för de kommuner som klassat NNRs butiksexempel i riskklasserna 1-4 (vilka oftast också angivit ett högt informations-tillägg). De kommuner som angivit de i undersökningen mest förekommande klassningarna (riskklass 6, informationstillägg 1 eller 2 samt erfarenhetsklass B) varierar också stort. I detta fall torde det vara timtaxan som påverkar utfallet. Kommunernas timtaxa redovisas i avsnitt 2.4 om kommunernas timtaxor för livsmedelskontroll.

Som tidigare behandlats i rapportens avsnitt 2.2 om klassning av livsmedelskontroll, så har klassningen en avgörande betydelse för hur mycket en livsmedelsbutik får betala i kr och tid för kommunens livsmedelskontroll. I detta sammanhang bör också nämnas att avgifterna skulle kunna variera ännu mer beroende på vilken erfarenhet de enskilda kommunerna bedömer att butiken har över tid. Trots att flertalet kommuner gör en

likartad bedömning så måste den femtedel av kommunerna som klassar butikerna betydligt högre än övriga, överväga och motivera detta då priset och omfattningen av deras kontroll får stora konsekvenser för de enskilda butikerna.

2.4 Kommunernas timtaxor för livsmedelskontroll

NNR frågade "Vad är kommunens timtaxa (i kr) för livsmedelskontrollen?"

En kommun avstod från att besvara frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 28 procent (80 kommuner).

210 kommuner valde att besvara frågan om kommunens timtaxa för livsmedelskontrollen.

Kommunernas timtaxor varierar stort. De kommuner som redovisade lägst timtaxa, Storfors och Rättvik, tog ut 500 kr per timma medan den dyraste kommunen som medverkade i undersökningen hade en taxa på 1 252 kr per timma, en skillnad däremellan på 752 kr per timma. Medianen för de svarande kommunerna ligger på 850 kr per timma. Nedan listas de kommuner som uppgivit att de har lägst timtaxa för livsmedelskontrollen:

Kommuner med lägst timtaxa

Kommunnamn	Avgift i kr
Rättvik	500
Storfors	500
Ovanåker	600
Öckerö	600
Essunga	610
Kumla	640
Högsby	650
Markaryd	650
Skara	650
Vaggeryd	650

Även om klassningen har störst betydelse för vilken kontrolltid och därmed avgiften som kommunen får betala för livsmedelskontrollen, så har timtaxan också stor påverkan, vilken växer i takt med hur likartad klassningen är (och ska vara) för likartade verksamheter.

Om vi använder den vanligaste klassningen som de svarande kommunerna angav för NNRs butiksexempel (riskklass 6, informationstillägg 2 samt erfarenhetsklass B), vilket innebär en kontrolltid på sex timmar, och multiplicerar den med den i undersökningen lägsta och högsta angivna timtaxan blir skillnaden för samma butik och samma klassning 4 512 kr. De kommuner som klassat NNRs butiksexempel högre (fler kontroll-

timmar) har i regel lägre timtaxa än de kommuner som har klassat butiksexemplet lägre (färre kontrolltimmar). Vad detta samband beror på går inte att utläsa av resultatet, men bör undersökas närmare.

Precis som med kommunernas klassning (och därmed kontrollavgiften) är det svårt att se något tydligt samband mellan kommuner som har hög eller låg timtaxa. Variationerna är tämligen kraftiga både mellan befolkningsmässigt, geografiskt och strukturellt lika kommuner (kommungrupper).

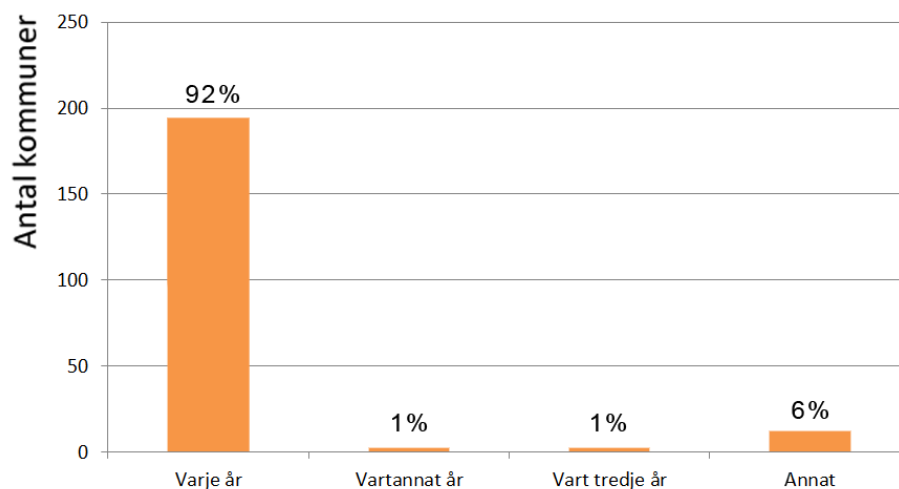
NNR avstår ifrån att lämna några rekommendationer om timtaxans storlek. Däremot anser inte NNR det vara rimligt med en sådan stor spridning mellan kommunerna som det är idag, både i ett nationellt och i ett lokalt perspektiv. Kommunernas motprestation blir mycket svår att härleda, både mot bakgrund av att timtaxan och klassningen skiljer sig åt

NNR efterlyser en diskussion om hur taxan ska beräknas. Det bör enligt NNR finnas ett tydligare samband mellan hur timtaxan beräknas och kommunens arbetsinsats (kostnader) gentemot företaget än vad som verkar vara fallet i nuläget.

2.5 Frekvensen kontrollbesök

NNR frågade "Hur ofta sker kontroll på plats för vårt butiksexempel?"

Frekvensen kontrollbesök för NNRs butiksexempel

En kommun avstod från att besvara frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 28 procent (80 kommuner).

210 kommuner valde att besvara frågan om hur ofta kontroll på plats sker i butiken.

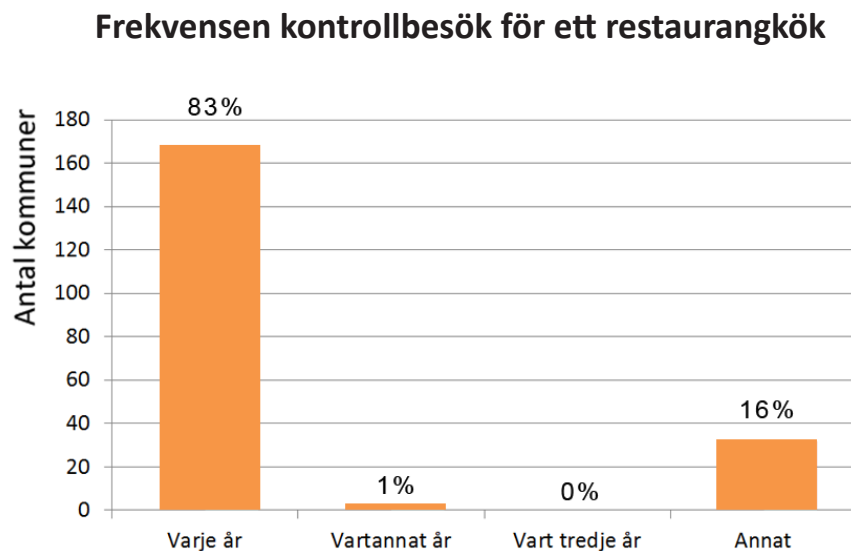
En överväldigande majoritet av de svarande kommunerna, 92 procent, uppger att de

genomför minst en kontroll på plats årligen. Ett antal kommuner uppger dessutom att de genomför fler än ett kontrollbesök per år. Endast två procent, fyra kommuner, uppger att det sker mer sällan, exempelvis vartannat eller vart tredje år. Bland de tolv kommuner (sex procent) som svarat "annat" förekommer tillsynsintervall oftast årligen eller vartannat år, beroende på om det kommer in anmälningar till kommunen, vilka projekt som drivs för tillfället, vilken erfarenhet som finns av verksamheten, vilka resurser kommunen har samt hur tillsynsplaneringen ser ut.

NNR ställde motsvarande fråga till kommunerna beträffande ett restaurangkök.

NNR frågade "Hur ofta sker kontroll på plats för ett restaurangkök?"

Åtta kommuner avstod från att besvara frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 30 procent (87 kommuner).

203 kommuner valde att besvara frågan om hur ofta kontroll på plats i ett restaurangkök.

Likt frågan om exempelbutiken svarade en överväldigande majoritet av de kommuner som medverkade i undersökningen, 83 procent, att de genomför minst en kontroll på plats årligen. En något större andel av kommunerna, sammanlagt 16 procent, angav alternativet "annat" och angav därtill att de hade svårt att uppge ett intervall eftersom de behöver veta klassningen på restaurangköksexemplet.

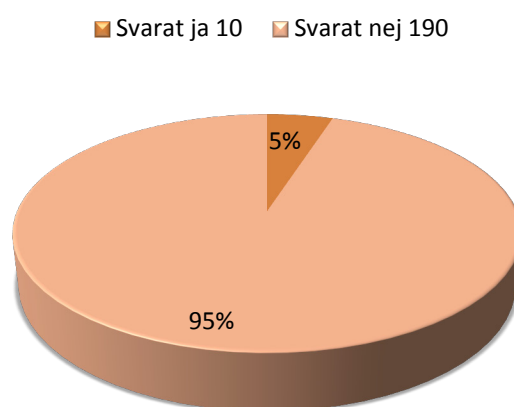
NNR menar, likt resonemanget i tidigare avsnitt om avgifter, att det kan bli tydligare för vad företagen betalar för och när. Ett förslag är exempelvis en administrativ avgift för löpande och frekvent återkommande arbete och en annan avgiftsdelen som endast tas ut (faktureras) för tillsyn som är genomförd på plats.

2.6 Återbetalning av kontrollavgift vid utebliven kontroll

NNR frågade "Återbetalar kommunen kontrollavgiften för livsmedelskontroll som vårt butiksexempel betalat in om någon kontroll därefter inte har utförts?"

Återbetalning av kontrollavgift

Elva kommuner avstod från att besvara frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 31 procent (90 kommuner).

200 kommuner valde att besvara frågan om hur ofta kontroll på plats i ett restaurangkök.

Så många som 190 kommuner, 95 procent, svarade att tillsynsavgiften inte återbetalas om någon tillsyn därefter inte genomförts. Endast 10 kommuner, fem procent, svarade att avgiften återbetalas. Nedan listas de kommuner som angivit att de återbetalar tillsynsavgiften om tillsyn inte skett.

Kommuner som återbetalar kontrollavgiften

Kommunnamn
Bjurholm
Gagnef
Gnosjö
Hammarö
Markaryd
Robertsfors
Sollentuna
Åre
Älmhult
Östhammar

Kommunerna uppger flera olika förklaringar till varför de inte återbetalar tillsynsavgiften. Bl.a. nämns att man anser att det saknas lagstöd för detta, d.v.s. den årliga kontrollavgiften får inte betalas tillbaka, varken direkt eller indirekt. Vidare anges även att avgiften går jämnt ut med kommunens kostnader sett över en längre tidsperiod, vanligen över tre år. Några kommuner uppger att om kontrollen inte genomförs enligt kontrollplanen under ett år så genomförs (mer) kontroll ett annat år. Andra kommuner menar att de i princip alltid genomför de kontroller de tar betalt för varje år.

Bland de kommuner som svarat att de återbetalar avgiften anger Bjurholm att avgiften återbetalas om det skulle visa sig att kommunen inte hinner genomföra kontrollen utifrån den treåriga kontrollplanen.

Undersökningens resultat har tidigare visat att nästan alla kommuner årligen genomför livsmedelskontroll genom tillsynsbesök på plats för NNRs exempelbutik. Detta innebär att kommunerna årligen tar ut en kontrollavgift av butikerna för sin kontroll. Det har därmed inte varit aktuellt att återbetala hela kontrollavgiften p.g.a. utebliven tillsyn för NNRs butiksexempel.

Undersökningen fångar dock inte upp i vilken utsträckning kommunernas årliga livsmedelskontroll motsvarar de antalet kontrolltimmar som tillsynsobjektet (i detta fall exempelbutiken) klassats in i och därmed den avgift kommunen tar ut. Vidare finns det många olika typer av livsmedelsanläggningar varför det kan antas se mycket olika ut beträffande kommunernas kontroller för dessa. Här får också de bedömningar som kommunen gör av anläggningarnas erfarenhet stor betydelse, eftersom en lägre klass (större erfarenhet, klass A) halverar kontrolltiden och därmed avgiften och en högre klass (klass C) ökar kontrolltiden och därmed avgiften med 50 procent, jämfört med "ordinarie" kontrollavgift. Samma anläggning kan alltså ha mer än dubbelt så många kontrolltimmar beroende på den erfarenhetsbedömning inspektörerna gjort i förväg, vilket de sedan måste genomföra för att motivera avgiften som styrs av kontrolltiden.

Det framgår inte heller hur förhållandena ser ut mellan s.k. inre tillsyn (dokumentationskontroll) och kontroll på plats. Många kommuner har dessutom angett att de betraktar antalet kontrolltimmar som något som kan variera över tid, d.v.s. färre kontrolltimmar under ett år och fler ett annat år, sett över exempelvis en treårsperiod.

Ovan anförda tillsammans med att timtaxan varierar kraftigt mellan kommunerna gör att det blir svårt att få en uppfattning om i vilken utsträckning kommunernas motprestation (kostnadssamband) motsvarar uttagen avgift. Beträffande livsmedelskontrollen bör det därför, som NNR ser det, bli tydligare när och för vad företagen betalar en avgift.

Efter kritik från näringslivet har Rättviks kommun nyligen beslutat om ett nytt avgiftssystem för livsmedelskontrollen. Målsättningen från kommunens sida har varit att stärka transparensen och förtydliga den motprestation som företagen erhåller. Avgiftssättningen bygger på två delar, en administrativ del som tas ut lika för samtliga livsmedelsanläggningar och en kontrollavgift, vars storlek bestäms av antalet genomförda kontrolltimmar per livsmedelsanläggning och år. Kontrollavgiften debiteras först efter genomförd kontroll. Om antalet kontrolltimmar blir färre eller uteblir något år så sänks eller uteblir kontrollavgiften. Kommunen måste därmed också specificera för

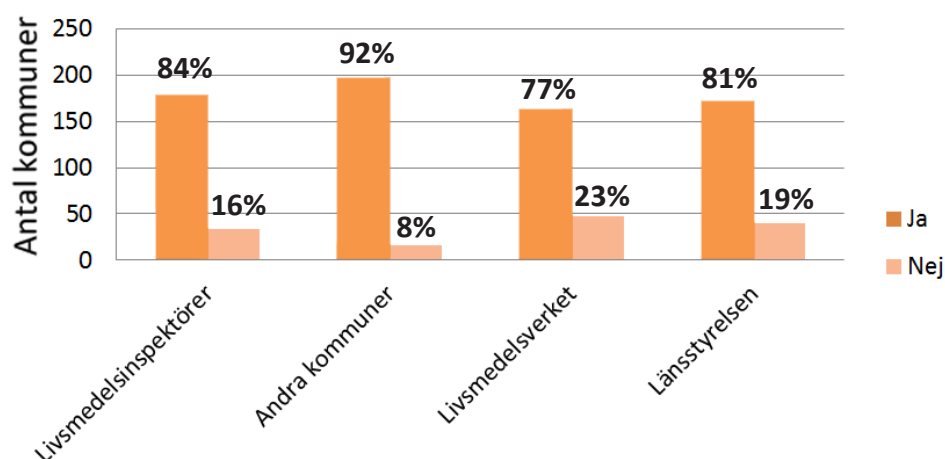
vad den tar betalt för på fakturan, d.v.s. de moment som ingått i livsmedelskontrollen. Detta är, som NNR ser det, en bra princip som ökar såväl transparensen som "rättvisan" (i form av motprestation) i hela systemet. Det bör därför undersökas vidare vad ett sådant system skulle innebära för fler kommuner om de införde det.

2.7 Samverkan med andra aktörer beträffande livsmedelskontroll

NNR frågade "Förekommer regelbundna avstämningsmöten ang. livsmedelstillsynen mellan

- livsmedelsinspektörerna?"
- kommunen och andra kommuner?"
- kommunen och Livsmedelsverket?"
- kommunen och Länsstyrelsen?"

Avstämningsmöten med andra aktörer

Samtliga kommuner besvarade frågan, vilket innebär att det totala bortfallet på frågan blev 27 procent (79 kommuner).

En stor majoritet av kommunerna har avstämningsmöten internt eller med andra ansvariga aktörer för livsmedelskontrollen. Över 90 procent har samordningsmöten med andra kommuner och över 80 procent har samordningsmöten med övriga livsmedelsinspektörer inom kommunen och med Länsstyrelsen. Något färre, 77 procent, säger sig ha avstämningsmöten med Livsmedelsverket.

De kommuner som anger att de inte har någon samordning med övriga livsmedelsinspektörer inom kommunen är i regel små kommuner där det bara finns en inspektör. När det gäller samordningsmöten med övriga kommuner förklarar de som svarat nej att det beror på bristande samverkan, sporadiska möten eller att "samsyn" inte diskuteras.

Samordningsmöten med Livsmedelsverket sker hos de flesta genom information och utbildning, via de livsmedelsrevisioner som verket genomför samt vid de årsvisa läns-träffarna som anordnas av länsstyrelserna där Livsmedelsverket deltar. Nästan alla av de som svarat nej på den här frågan nämner att de träffar Livsmedelsverket vid nyss nämnda tillfällen, varför det kan förmodas att så gott som samtliga kommuner har denna typ av samordningsmöten där Livsmedelsverket deltar, men att de tolkat frågan lite olika.

Beträffande länsstyrelserna så uppger flera av de kommuner som svarat nej att de möten som länsstyrelserna bjuder in till (länsträffar) är att betrakta som informationsmöten snarare än samordningsmöten. Livsmedelskontrollen som sådan stäms inte av med respektive kommun och mötena är inte fokuserade på samsyn. Några nej-kommuner säger att det egentligen inte finns något behov då länsstyrelserna ansvarar för kontroll av primärproduktionen. Även på denna fråga finns anledning att misstänka att de kommuner som svarat ja, först och främst åsyftat de länsträffar som anordnas en till två gånger per år i länsstyrelsens regi.

NNR ser det som positivt att det hålls samordningsmöten inom och mellan kommunerna respektive Livsmedelsverket och länsstyrelserna såsom redovisas i undersökningen. Däremot pekar kommunernas kommentarer på att det finns utvecklingsmöjligheter gällande samordning och samsyn mellan kommunerna och de statliga aktörerna på livsmedelsområdet. En åtgärd skulle kunna vara att i större grad diskutera samsyn och tillämpning av regelverket kring livsmedelskontrollen vid de återkommande länsträffarna. Kommuner med en liten förvaltning eller få inspektörer skulle enligt NNR kunna överväga att samarbeta med andra kommuner för att på så sätt stärka samordningen och utöka erfarenhetsutbytet. Som nämndes inledningsvis i kapitel två förekommer detta redan på en del håll.

Kommunerna bör också vara skyldiga att så långt som möjligt samordna sin livsmedelskontroll med andra tillsynsområden. I NNRs rapporter från 2013 om "Serveringstillstånd" och "Miljöfarlig verksamhet"¹⁰ framkommer att en dryg femtedel av kommunerna samordnar livsmedelskontrollen med tillsynen inom serveringstillstånd respektive miljöfarlig verksamhet. Andra möjliga områden att samordna livsmedelskontrollen, förutom med serveringstillstånd och miljöfarlig verksamhet, är tillsyn över läkemedel och tobak.

10 Serveringstillstånd- handläggningstider, servicegarantier, avgifter och tillsyn 2013; Miljöfarlig verksamhet- avgifter och tillsyn 2013

3 Slutsatser och NNRs rekommendationer

NNRs undersökning visar att det kan skilja sig kraftigt åt mellan olika kommuner när de riskklassar en livsmedelsverksamhet. Eftersom kommunernas klassning styr antalet kontrolltimmar en butik ska ha, som i sin tur styr avgiften, så kan även avgifterna skilja sig kraftigt åt. En på förhand definierad exempelbutik betalar nästan 21 000 kr mer i kontrollavgift i den dyraste kommunen som deltog i NNRs undersökning, jämfört med den billigaste. Beroende på vilken erfarenhet kommunerna bedömer att butiken har, kan avgifterna variera ytterligare. Även kommunernas timtaxor för varje kontrolltimma varierar stort, från 500 kr i den billigaste kommunen till 1 252 kr i den dyraste kommunen.

En stor majoritet av kommunerna uppger att de årligen utför kontroll av den exempelbutik som användes i undersökningen. Det framgår dock inte om kommunerna använder hela den kontrolltid som exempelbutiken (och övriga livsmedelsanläggningar) betalar för till att utöva kontroll. 95 procent av de svarande kommunerna uppger att de inte återbetalar kontrollavgiften för livsmedelskontrollen, även om någon kontroll inte utförts eller om den utförts i mindre utsträckning än planerat. Som orsak anges bl.a. att kontrollen och därmed avgiften går jämnt ut med kommunens kostnader sett över en längre tidsperiod.

De allra flesta kommunerna, ca 80-90 procent, uppger att de har regelbundna avstämningsmöten med sina egna livsmedelsinspektörer, andra kommuner, Livsmedelsverket och Länsstyrelsen angående livsmedelskontrollen. Avstämningsmötena sker företrädesvis på årsvisa länsträffar som länsstyrelserna anordnar och där Livsmedelsverket deltar liksom vid de livsmedelsrevisioner som Livsmedelsverket genomför. Flera kommuner påpekar dock att livsmedelskontrollen som sådan inte stäms av med respektive kommun vid de länsvisa träffarna och att mötena inte är fokuserade på samsyn.

Undersökningens resultat har förutom av NNR analyserats av företagare och experter. NNR har sedan i samråd med dem utarbetat ett antal rekommendationer för kommunerna när det gäller handläggningstider, servicegarantier, avgifter och processen i övrigt. Rekommendationerna är baserade på vad näringslivet tycker är viktigt och vad som efterfrågas av företagen.

Med anledning av undersökningens resultat rekommenderar NNR kommunerna följande:

- 1. Alla kommuner ska tydligt redovisa och motivera vilka faktorer som legat till grund för klassningen av kommunens olika livsmedelsanläggningar samt storleken på kommunens timtaxa.**

De kostnader kommunen tagit med när avgifterna beräknats bör tydligt framgå av hemsidor och informationsmaterial.

- 2. Kommunernas avgifter bör ha en tydligare koppling till kommunens motprestation gentemot det enskilda företaget.**

Det ska vara tydligt när och för vad företagen betalar en avgift. Beträffande livsmedelskontrollen bör denna huvudsakligen tas ut efter att kontroll genomförts på plats. Det bör också finnas en tydligare koppling till den arbetsinsats kommunen har för det enskilda företaget när avgifterna beräknas/fastställs. Avgiften bör minskas, alternativt utgå, i de fall kontrollen på plats inte genomförs eller är mindre omfattande än planerat. Livsmedelskontrollen bör så långt som möjligt samordnas med annan kommunal tillsyn som omfattar företaget (livsmedelsanläggningen) ifråga.

- 3. Kommunerna bör löpande utvärdera vilka effekter deras tillämpning av regelverket får för företagen.**

Bilagor

- Sammanställning av undersökningens frågor samt kommunernas svar

Bilaga 1- NNRs frågor till kommunerna.....	25
Bilaga 2- Kommunernas svar.....	26
Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen.....	42

Bilaga 1 - NNRs frågor till kommunerna

Frågorna avser en livsmedelsbutik med 45 anställda (ca 30 årsarbetskrafter).
Det motsvarar 1-2 årsarbetskrafter som hanterar öppna livsmedel.
Butiken paketerar fisk och skaldjur. Butiken grillar, nedkyler, packar och varmhåller kyckling men saknar manuell betjäning.
Butiken har försäljning av färdigmat och sallad i lösvikt där kunden tar själv.
Butiken hanterar frysvaror.
Butiken jäser och bakar halvfärdiga produkter samt bakar frysta degämnar.

OBS! Kommunernas svar på fråga 4, 5, 7 och 8 redovisas inte i bilaga 2- Kommunernas svar

1. I vilken riskklass och erfarenhetsklass samt vilket informationstillägg skulle vårt butiksexempel placeras inom?
2. Hur stor årlig kontrollavgift, inklusive fasta och rörliga avgifter, betalar vårt butiksexempel?
3. Vad är kommunens timtaxa (i kr) för livsmedelskontrollen?
4. Hur ofta sker kontroll på plats för vårt butiksexempel?
Årligen
Vartannat år
Vart tredje år
Annat, nämligen
5. Hur ofta sker kontroll på plats för ett restaurangkök?
Årligen
Vartannat år
Vart tredje år
Annat, nämligen
6. Återbetalar kommunen kontrollavgiften för livsmedelskontroll som vårt butiksexempel betalat in om någon kontroll därefter inte har utförts? Ja/Nej
Om nej, varför inte?
7. Förekommer regelbundna avstämningsmöten mellan livsmedelsinspektörerna ang. livsmedelstillsynen? Ja/Nej

Om nej, vänligen ange varför
8. Förekommer regelbundna avstämningsmöten ang. livsmedelstillsynen mellan kommunen och andra kommuner? Ja/Nej - Om nej, vänligen ange varför
Livsmedelsverket? Ja/Nej - Om nej, vänligen ange varför
Länsstyrelsen? Ja/Nej - Om nej, vänligen ange varför

Bilaga 2 - Kommunernas svar

1. I vilken riskklass och erfarenhetsklass samt vilket informationstillägg skulle vårt butiksexempel placeras inom?

Svarat			
Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
A			
Ale	6	B	2
Arboga	6	B	1
Arjeplog	6	B	2
Arvidsjaur	6	B	2
Arvika	6	B	2
Avesta	6	B	2
B			
Bengtstors	4	B	2
Berg	3	B	6
Bjurholm	6	B	2
Bjuv	5	B	2
Bollebygd	6	B	2
Borås	6	B	2
Botkyrka	5	B	1--2
Boxholm	6	B	2
Burlöv	3	B	6
D			
Dals-Ed	4	B	2
E			
Eda	6	B	2
Ekerö	6	B	1
Eksjö	6	B	2
Enköping	6	B	2
Essunga	6	B	2
F			
Fagersta	6	B	2
Falkenberg	6	B	2
Falköping	6	B	2
Falun	6	B	2
Filipstad	6	B	
Finspång	6	B	1
Forshaga	Högrisk	B	2
Färgelanda	4	B	2

Svarat Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
G			
Gagnef	6	B	2
Gnosjö	Högrisk	B	2
Grums	Högrisk	B	2
Grästorp	6	B	2
Gällivare	6	B	1
Göteborg	6	B	2
Götene	6	B	2
H			
Habo	6	B	2
Hallsberg	6	b	2
Hallstahammar	6	B	2
Halmstad	6	B	1
Hammarö	6	B	2
Haninge	6	B	2
Haparanda	6	B	2
Hedemora	3	B	2
Helsingborg	6	B	2
Herrljunga	3	B	1
Hjo	6	B	2
Hofors	6	B	1
Huddinge	6	B	2
Hudiksvall	6	B	2
Hultsfred	6	B	2
Håbo	6	B	2
Hällefors	6	B	2
Härjedalen	6	B	6
Härnösand	6	B	2
Härryda	6	B	2
Högsby	3	B	6
Hörby	6	B	2
J			
Jokkmokk	6	B	1
Järfälla	6	B	2
Jönköping	6	B	2

Svarat			
Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
K			
Kalix	6	B	2
Kalmar	5	B	2
Karlsborg	6	B	1
Karlshamn	Högrisk	B	Används ej
Karlskoga	Högrisk	Normal	1
Karlskrona	3	B	Används ej
Karlstad	6	B	1
Katrineholm	6	B	2
Kil	6	B	2
Kinda	6	B	2
Klippan	5	B	2
Kristianstad	6	B	2
Kristinehamn	6	B	2
Krokom	7		6
Kumla	Högrisk	B	2
Kungsbacka	Högrisk	B	1
Kungsör	6	B	1
Kungälv	6	B	2
Kävlinge	3	B	1--8
Köping	6	B	2
L			
Laholm	Högrisk	B	
Landskrona	6	B	2
Lerum	6	B	2
Lidingö	6	B	2
Lidköping	6	B	2
Lilla Edet	5	B	2
Lindesberg	6	B	2
Linköping	6	B	2
Ljusnarsberg	6	B	2
Lomma	6	B	2
Luleå	6	B	2
Lund	5	A	2
Lycksele	Högrisk	B	Ja

Svarat			
Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
M			
Malung-Sälen	Högrisk	B	6
Mark	3	B	-
Markaryd	2	B	6
Mellerud	4	B	2
Mjölby	6	B	2
Motala	6	B	2
Mullsjö	6	B	2
Munkedal	6	B	1
Munkfors	Högrisk	B	2
Mölnadal	6	B	1
Mörbylånga	Högrisk	B	2
N			
Nacka	7	B	2
Nora	6	B	2
Norberg	6	B	2
Nordanstig	6	B	2
Norrköping	6	B	1
Norrtälje	6	B	2
Nybro	2	B	8
Nykvarn	6	A	2
Nyköping	6	B	1
Nynäshamn	6	B	2
Nässjö	6	B	1
O			
Ockelbo	6	B	2
Olofström	Högrisk	B	Används ej
Orust	6	B	2
Ovanåker	6	B	2
P			
Partille	Högrisk	B	1
Perstorp	5	B	2

Svarat Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
R			
Ragunda	2	B	4
Robertsfors	6	B	2
Rättvik	3	B	0
S			
Salem	6	B	1
Sigtuna	4	B	2
Simrishamn	6	B	2
Skara	6	B	1
Skinnskatteberg	6	B	1
Skurup	6	B	2
Skövde	6	B	2
Smedjebacken	5	B	2
Sollefteå	6	B	1-- 2
Sollentuna	6	B	1
Solna	6	B	2
Sotenäs	6	B	2
Staffanstorps	Högrisk	B	1
Storfors	6	B	
Storuman	6	B	2
Strömstad	6	B	1
Sundbyberg	6	B	2
Sunne	6	B	1--2
Svalöv	5	B	2
Svedala	6	B	2
Svenljunga	6	B	2
Säffle	4	B	
Säter	6	B	1
Sävsjö	6	B	1
Södertälje	6	B	2
Sölvesborg	Högrisk	B	Används ej

Svarat Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
T			
Tanum	6	B	2
Tibro	6	B	2
Tidaholm	6	B	2
Tierp	6	B	2
Timrå	6	B	2
Tingsryd	Mellanrisk	B	2
Tomelilla	6	B	2
Torsby	6	B	2
Torsås	3	B	6
Tranemo	6	B	1
Tranås	6	B	2
Trelleborg	6	B	2
Trollhättan	3	B	6
Trosa	6	B	1
Tyresö	6	B	2
Täby	6	B	2
U			
Ulricehamn	6	B	2
Umeå	6	B	2
Upplands-Bro	6	B	2
Uppsala	7	B	6
V			
Vadstena	6--5	B	3
Vaggeryd	6	B	2
Valdemarsvik	4	B	3
Vallentuna	6	B	1
Varberg	Högrisk	B	2-8 tim
Vaxholm	6	B	2
Vellinge	6	B	2
Vetlanda	6	B	-
Vilhelmina	6	B	1
Vindeln	6	B	2
Vännäs	Högrisk	B	2
Värmdö	3	B	2
Värnamo	3	B	3
Västervik	6	B	2

Svarat			
Kommunnamn	Riskklass	Erfarenhetsklass	Informationstillägg
Västerås	6	B	2
Y			
Ystad	6	B	2
Å			
Åmål	6	B	2
Ånge	6	B	2
Åre	4--5	B	1
Åsele	5	B	2
Åtvidaberg	3	B	6
Ä			
Älmhult	Högrisk		2
Älvkarleby	6	B	1
Älvsbyn	2	B	
Ängelholm	6	B	2
Ö			
Öckerö	1	-	nej
Ödeshög	6	B	-
Örebro	6	B	2
Örkelljunga	5	B	2
Östersund	6	B	2
Östhammar	4	B	3
Övertorneå	1	B	-

1. I vilken riskklass och erfarenhetsklass samt vilket informationstillägg skulle vårt butiksexempel placeras inom?

Inte svarat

Kommunnamn

G	L	S	T
Gotland	Leksand	Strängnäs	Töreboda
Gullspång	M	Strömsund	V
	Mariestad		Växjö

2. Hur stor årlig kontrollavgift, inklusive fasta och rörliga avgifter, betalar vårt butiksexempel?

Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr
A		G		J	
Ale	5700	Gagnef	4800	Jokkmokk	3730
Arboga	5670	Gnosjö	4200	Järfälla	5280
Arjeplog	6300	Grums	7400	Jönköping	6300
Arvidsjaur	6300	Grästorp	4368	K	
Arvika	4932	Gullspång	7040	Kalix	6600
Avesta	2908	Gällivare	5550	Kalmar	5022
B		Göteborg	8800	Karlsborg	4350
Bengtstors	5100	Götene	4368	Karlshamn	5800
Berg	12600	H		Karlskoga	5250
Bjurholm	5868	Habo	4458	Karlskrona	6000
Bjuv	7520	Hallsberg	4500	Karlstad	4975
Bollebygd	7200	Hallstahammar	4200	Katrineholm	4680
Borås	6000	Halmstad	5215	Kil	5820
Botkyrka	5950	Hammarö	7440	Kinda	4320
Boxholm	4590	Haninge	6180	Klippan	7520
Burlöv	16600	Haparanda	4980	Kristianstad	5040
D		Hedemora	8640	Kristinehamn	5220
Dals-Ed	5100	Helsingborg	5400	Krokom	7696
E		Herrljunga	15000	Kumla	3840
Eda	5676	Hjo	6720	Kungsbacka	5425
Eksjö	4500	Hofors	4650	Kungsör	5670
Enköping	8168	Huddinge	5100	Kungälv	5730
Essunga	3660	Hudiksvall	4800	Kävlinge	15600
F		Hultsfred	4308	Köping	5040
Fagersta	2908	Håbo	5844		
Falkenberg	6090	Hällefors	5910		
Falköping	6720	Härjedalen	7700		
Falun	4800	Härnösand	5700		
Filipstad	4200	Härryda	5820		
Finspång	4150	Högsby	9100		
Forshaga	4680	Hörby	4380		
Färgelanda	5100				

Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr
L		O		T	
Laholm	5580	Ockelbo	5700	Tanum	5220
Landskrona	5430	Olofström	5800	Tibro	6720
Lerum	5250	Orust	5760	Tidaholm	5840
Lidingö	5850	Ovanåker	3600	Tierp	4380
Lidköping	4368	P		Timrå	6480
Lilla Edet	7760	Partille	2460	Tingsryd	9600
Lindesberg	5910	Perstorp	7520	Tomelilla	5676
Linköping	8000	R		Torsby	5100
Ljusnarsberg	5910	Ragunda	19200	Torsås	14000
Lomma	5820	Robertsfors	5526	Tranemo	6250
Luleå	4980	Rättvik	4000	Tranås	4512
Lund	3200	S		Trelleborg	5940
Lycksele	10016	Salem	7910	Trollhättan	15000
M		Sigtuna	6000	Trosa	4000
Malung-Sälen	15600	Simrishamn	5676	Tyresö	6180
Mariestad	7040	Skara	3250	Täby	5880
Mark	7280	Skinnskatteberg	3920	Töreboda	7040
Markaryd	16900	Skurup	5400	U	
Mellerud	5100	Skövde	6720	Ulricehamn	4740
Mjölby	4590	Smedjebacken	5960	Umeå	6900
Motala	4800	Sollefteå	4650	Upplands-Bro	5820
Mullsjö	4458	Sollentuna	4375	Uppsala	8640
Munkedal	3875	Solna	5754	V	
Munkfors	4680	Sotenäs	6960	Vadstena	5600
Mölndal	4900	Staffanstorps	5820	Vaggeryd	3900
Mörbylånga	5022	Storfors	3000	Valdemarsvik	12350
N		Storuman	6732	Vallentuna	4785
Nacka	3800	Strömstad	4375	Varberg	5900
Nora	5910	Sundbyberg	5100	Vaxholm	5880
Norberg	2908	Sunne	3800	Vellinge	5040
Nordanstig	4800	Svalöv	7520	Vetlanda	4200
Norrköping	5300	Svedala	6780	Vilhelmina	3400
Norrtälje	7020	Svenljunga	6960	Vindeln	8136
Nybro	19740	Säffle	11200	Vännäs	21516
Nykvarn	2400	Säter	3500	Värmdö	15200
Nyköping	4500	Sävsjö	3800	Värnamo	7500
Nynäshamn	6180	Södertälje	6000	Västervik	6344
Nässjö	3750	Sölvesborg	5800	Västerås	6000
				Växjö	3200

Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr	Svarat Kommunnamn	Avgift i kr
Y		Ä		Ö	
Ystad	5676	Älmhult	4200	Öckerö	18000
Å		Älvkarleby	3810	Ödeshög	3000
Åmål	4380	Älvsbyn	16160	Örebro	5520
Ånge	4200	Ängelholm	5100	Örkelljunga	7520
Åre	4650			Östersund	6600
Åsele	9504			Östhammar	12675
Åtvidaberg	17800			Övertorneå	23328

2. Hur stor årlig kontrollavgift, inklusive fasta och rörliga avgifter, betalar vårt butiksexempel?

Inte svarat

Kommunnamn

E	G	L	S
Ekerö	Gotland	Leksand	Strängnäs
			Strömsund

3. Vad är kommunens timtaxa (i kr) för livsmedelskontrollen?					
Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr
A		G		K	
Ale	950	Gagnef	800	Kalix	1100
Arboga	810	Gnosjö	700	Kalmar	837
Arjeplog	1050	Grums	925	Karlsborg	870
Arvidsjaur	1050	Grästorp	728	Karlshamn	725
Arvika	822	Gullspång	880	Karlskoga	750
Avesta	727	Gällivare	925	Karlskrona	750
B		Göteborg	1100	Karlstad	995
Bengtstors	850	Götene	728	Katrineholm	780
Berg	900	H		Kil	970
Bjurholm	978	Habo	743	Kinda	720
Bjuv	940	Hallsberg	750	Klippan	940
Bollebygd	1200	Hallstahammar	700	Kristianstad	840
Borås	1000	Halmstad	1043	Kristinehamn	870
Botkyrka	850	Hammarö	1240	Krokom	962
Boxholm	765	Haninge	810	Kumla	640
Burlöv	830	Haparanda	830	Kungsbacka	775
D		Hedemora	720	Kungsör	810
Dals-Ed	850	Helsingborg	900	Kungälv	810
E		Herrljunga	1000	Kävlinge	780
Eda	946	Hjo	1120	Köping	840
Ekerö	875	Hofors	775	L	
Eksjö	750	Huddinge	850	Laholm	930
Enköping	1021	Hudiksvall	800	Landskrona	905
Essunga	610	Hultsfred	718	Leksand	725
F		Håbo	974	Lerum	875
Fagersta	727	Hällefors	985	Lidingö	975
Falkenberg	1015	Härjedalen	770	Lidköping	728
Falköping	1120	Härnösand	950	Lilla Edet	970
Falun	800	Härryda	970	Lindesberg	985
Filipstad	700	Högsby	650	Linköping	1000
Finspång	830	Hörby	730	Ljusnarsberg	985
Forshaga	780	J		Lomma	970
Färgelanda	850	Jokkmokk	746	Luleå	830
		Järfälla	880	Lund	800
		Jönköping	1050	Lycksele	1252

Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr
M		S		Torsby	850
Malung-Sälen	780	Salem	1130	Torsås	700
Mariestad	880	Sigtuna	1000	Tranemo	1250
Mark	910	Simrishamn	946	Tranås	752
Markaryd	650	Skara	650	Trelleborg	990
Mellerud	850	Skinnskatteberg	784	Trollhättan	750
Mjölby	765	Skurup	900	Trosa	800
Motala	800	Skövde	1120	Tyresö	810
Mullsjö	743	Smedjebacken	745	Täby	980
Munkedal	775	Sollefteå	930	Töreboda	880
Munkfors	780	Sollentuna	875	U	
Mölndal	980	Solna	959	Ulricehamn	790
Mörbylånga	837	Sotenäs	1160	Umeå	1150
N		Staffanstorps	970	Upplands-Bro	970
Nacka	950	Storfors	500	Uppsala	1080
Nora	985	Storuman	1122	V	
Norberg	727	Strängnäs	853	Vadstena	700
Nordanstig	800	Strömstad	875	Vaggeryd	650
Norrköping	1060	Strömsund	892	Valdemarsvik	950
Norrtälje	1170	Sundbyberg	850	Vallentuna	957
Nybro	724	Sunne	760	Varberg	986
Nykvarn	800	Svalöv	940	Vaxholm	980
Nyköping	900	Svedala	1130	Vellinge	840
Nynäshamn	810	Svenljunga	1160	Vetlanda	700
Nässjö	750	Säffle	700	Vilhelmina	680
O		Säter	700	Vindeln	1017
Ockelbo	950	Sävsjö	760	Vännäs	978
Olofström	725	Södertälje	1000	Värmdö	950
Orust	960	Sölvesborg	725	Värnamo	750
Ovanåker	600	T		Västervik	793
P		Tanum	870	Västerås	1000
Partille	820	Tibro	1120	Växjö	800
Perstorp	940	Tidaholm	730		
R		Tierp	730		
Ragunda	800	Timrå	1080		
Robertsfors	921	Tingsryd	800		
Rättvik	500	Tomelilla	946		

Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr	Svarat Kommunnamn	Timtaxa i kr
Y		Ä		Ö	
Ystad	946	Älmhult	700	Öckerö	600
Å		Älvkarleby	762	Ödeshög	750
Åmål		Älvsbyn	1010	Örebro	920
Ånge		Ängelholm	850	Örkelljunga	940
Åre				Östersund	1100
Åsele				Östhammar	975
Åtvidaberg				Övertorneå	729

3. Vad är kommunens timtaxa (i kr) för livsmedelskontrollen?

Inte svarat
Kommunnamn

G

Gotland

6. Återbetalar kommunen kontrollavgiften för livsmedelskontroll som vårt butiksexempel betalat in om någon kontroll därefter inte har utförts?

Svarat ja

Kommunnamn

B	H	R	Å
Bjurholm	Hammarö	Robertsfors	Åre
G	M	S	Ä
Gagnef	Markaryd	Sollentuna	Älmhult
Gnosjö			Ö
			Östhammar

6. Återbetalar kommunen kontrollavgiften för livsmedelskontroll som vårt butiksexempel betalat in om någon kontroll därefter inte har utförts?

Svarat nej

Kommunnamn

A	G	K	M
Ale	Gotland	Kalix	Malung-Sälen
Arboga	Grums	Kalmar	Mariestad
Arjeplog	Grästorp	Karlsborg	Mark
Arvidsjaur	Gullspång	Karlskoga	Mellerud
Arvika	Gällivare	Karlskrona	Mjölby
Avesta	Göteborg	Karlstad	Motala
B	Götene	Katrineholm	Mullsjö
Bengtstors	H	Kil	Munkedal
Berg	Habo	Kinda	Munkfors
Bjuv	Hallsberg	Klippan	Mölnadal
Bollebygd	Hallstahammar	Kristianstad	Mörbylånga
Borås	Halmstad	Kristinehamn	N
Botkyrka	Haninge	Krokom	Nacka
Boxholm	Haparanda	Kumla	Nora
Burlöv	Hedemora	Kungsbacka	Norberg
D	Helsingborg	Kungsör	Nordanstig
Dals-Ed	Herrljunga	Kungälv	Norrköping
E	Hofors	Kävlinge	Norrtälje
Eda	Huddinge	Köping	Nybro
Ekerö	Hudiksvall	L	Nykvarn
Eksjö	Hultsfred	Laholm	Nyköping
Enköping	Håbo	Landskrona	Nynäshamn
Essunga	Hällefors	Leksand	O
F	Härjedalen	Lerum	Ockelbo
Fagersta	Härnösand	Lidköping	Olofström
Falkenberg	Härryda	Lilla Edet	Orust
Falun	Högsby	Lindesberg	Ovanåker
Filipstad	Hörby	Ljusnarsberg	P
Finspång	J	Lomma	Partille
Forshaga	Jokkmokk	Luleå	Perstorp
Färgelanda	Järfälla	Lund	R
	Jönköping	Lycksele	Ragunda
			Rättvik

Svarat nej Kommunnamn			
S	T	V	Ä
Salem	Tanum	Vadstena	Älvkarleby
Sigtuna	Tidaholm	Vaggeryd	Ängelholm
Simrishamn	Tierp	Valdemarsvik	Ö
Skara	Timrå	Vallentuna	Öckerö
Skinnskatteberg	Tingsryd	Varberg	Ödeshög
Skövde	Tomelilla	Vaxholm	Örebro
Smedjebacken	Torsby	Vellinge	Örkelljunga
Sollefteå	Tranemo	Vetlanda	Östersund
Solna	Tranås	Vilhelmina	Övertorneå
Sotenäs	Trelleborg	Vindeln	
Staffanstorp	Trollhättan	Vännäs	
Storfors	Trosa	Värmdö	
Storuman	Tyresö	Värnamo	
Strängnäs	Täby	Västervik	
Strömstad	Töreboda	Västerås	
Sundbyberg	U	Växjö	
Sunne	Ulricehamn	Y	
Svalöv	Umeå	Ystad	
Svedala	Upplands-Bro	Å	
Svenljunga	Uppsala	Åmål	
Säffle		Ånge	
Säter		Åsele	
Sävsjö		Åtvidaberg	
Södertälje			
Sölvesborg			

6. Återbetalar kommunen kontrollavgiften för livsmedelskontroll som vårt butiksexempel betalat in om någon kontroll därefter inte har utförts?

Inte svarat Kommunnamn			
F	L	S	Ä
Falköping	Lidingö	Skurup	Älvsbyn
H	Linköping	Strömsund	
Hjo	N	T	
K	Nässjö	Tibro	
Karlshamn		Torsås	

Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen				
A	F	M	S	Y
Alingsås	Flen	Malmö	Sala	Ydre
Alvesta	G	Malå	Sandviken	Å
Aneby	Gislaved	Mora	Sjöbo	Årjäng
Askersund	Gnesta	Mönsterås	Skellefteå	Åstorp
B	Gävle	N	Sorsele	Ä
Boden	H	Nordmaling	Stenungsund	Älvdalen
Bollnäs	Hagfors	Nybro	Stockholm	Ö
Borgholm	Heby	O	Sundsvall	Örnsköldsvik
Borlänge	Hylte	Orsa	Surahammar	Österåker
Bräcke	Hässleholm	Osby	Söderhamn	Östra Göinge
Burlöv	Höganäs	Oskarshamn	Söderköping	Överkalix
Båstad	Höör	Oxelösund	T	
D	K	P	Tjörn	
Danderyd	Kiruna	Pajala	U	
Degerfors	Knivsta	Piteå	Uddevalla	
Dorotea	Kramfors	R	Uppsala	
E	L	Ronneby	Uppvidinge	
Emmaboda	Laxå		V	
Eskilstuna	Lekeberg		Vansbro	
Eslöv	Lessebo		Vara	
	Ljungby		Vimmerby	
	Ljusdal		Vingåker	
	Ludvika		Vårgårda	
	Lysekil		Vänersborg	

Näringslivets Regelnämnds, NNR, medlemmar

- Fastighetsägarna Sverige
- Finansbolagens Förening
- Fondbolagens Förening
- FöretagarFörbundet
- Företagarna
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Småföretagarnas Riksförbund
- Stockholms Handelskammare
- Svenska Bankföreningen
- Svenska Fondhandlareföreningen
- Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
- Svensk Energi
- Svensk Industriförening
- Svenskt Näringsliv

Medverkande

Näringslivets Regelnämnd, NNR

Jens Hedström, VD och ansvarig utgivare

Andrea Femrell, sakkunnig och rapportförfattare

Näringslivets Regelnämnd, NNR

Näringslivets Regelnämnd, NNR bildades år 1982 och är en oberoende, politisk obunden ideell förening som helt finansieras av sina medlemmar. Medlemmarna är 14 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar drygt 300 000 företag. Det betyder att NNR talar för de allra flesta aktiva företag i Sverige som har en eller fler anställda oavsett bransch. NNRs uppgift är att verka för enklare och mer företagsvänliga regler samt en minskning av företagens uppgiftslämnande och regelkostnader i Sverige och EU. NNR samordnar näringslivets granskning av konsekvensanalyser av förslag till nya eller ändrade regler samt koordinerar näringslivets regelförenklingsarbete på nationell- och EU-nivå. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unik bland näringslivsorganisationer i Europa. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.